

BỘ Y TẾ

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: /BYT-AIDS
V/v Triển khai Tháng Hành động quốc gia
phòng, chống HIV/AIDS năm 2020

Hà Nội, ngày tháng năm 2020

Kính gửi: Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống
tệ nạn ma túy, mại dâm các bộ, ngành, đoàn thể
và các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương

Thực hiện kế hoạch hoạt động phòng, chống HIV/AIDS năm 2020 của Ủy
ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm và
hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS (01/12), Ủy ban Quốc gia phòng,
chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm phát động trong cả nước
Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020 từ ngày 10/11 đến
ngày 10/12/2020. Năm 2020, Việt Nam chọn chủ đề Tháng Hành động là **“30 năm
ứng phó và cơ hội chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam”** (Kế hoạch kèm theo).

Bộ Y tế - Cơ quan thường trực của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và
phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm đề nghị Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và
phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm các bộ, ngành, đoàn thể và các tỉnh, thành
phố trực thuộc Trung ương xây dựng kế hoạch, chỉ đạo tổ chức thực hiện và giám
sát các hoạt động của Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS phù hợp
với tình hình, đặc điểm của địa phương, đơn vị.

Kết thúc Tháng Hành động, Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng,
chống tệ nạn ma túy, mại dâm các bộ, ngành, đoàn thể và các tỉnh/thành phố trực
thuộc Trung ương đánh giá, tổng kết và gửi báo cáo về Bộ Y tế (Cục Phòng, chống
HIV/AIDS, số 8 Phố Tôn Thất Thuyết, Phường Mỹ Đình II, Quận Nam Từ Liêm,
Hà Nội) trước ngày 20/12/2020 để Bộ Y tế tổng hợp báo cáo Chính phủ và Chủ tịch
Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm.

Trân trọng cảm ơn.

Nơi nhận:

- Như trên;
- PTT Vũ Đức Đam-Chủ tịch UBQG (để b/c);
- Các thành viên UBQG (để phối hợp chỉ đạo);
- Sở Y tế các tỉnh/thành phố (để thực hiện);
- Lưu: VT, AIDS.

Q. BỘ TRƯỞNG

Nguyễn Thanh Long

KẾ HOẠCH

Tổ chức Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020
(Từ ngày 10/11 – 10/12/2020)

*(Kèm theo công văn số 5568 /BYT-AIDS ngày 14 tháng 10 năm 2020
của Bộ Y tế)*

Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS đã chính thức được Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm phát động từ năm 2008 và từ đó đến nay đã trở thành sự kiện quan trọng hàng năm thu hút sự quan tâm của không chỉ lãnh đạo mà cả người dân và huy động cả cộng đồng vào cuộc chiến với đại dịch HIV/AIDS.

Năm 2020 là dịp kỷ niệm 30 năm ứng phó với dịch HIV/AIDS ở Việt Nam. Chiến lược Quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 cũng đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Do vậy, Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm xây dựng kế hoạch và hướng dẫn các Bộ, ngành, địa phương tổ chức Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS như là một trong các hoạt động trọng tâm trong phòng, chống HIV/AIDS ở tất cả các cấp, các ngành từ trung ương đến địa phương cụ thể như sau:

I. MỤC TIÊU

1. Huy động sự tham gia của các nhà lãnh đạo, nhà hoạch định chính sách, người cung cấp dịch vụ và toàn thể cộng đồng người tham gia phòng, chống HIV/AIDS để đạt được các mục tiêu 90-90-90 tạo đà cho giai đoạn mới với mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030.

2. Tăng cường các hoạt động dự phòng lây nhiễm HIV, xét nghiệm phát hiện và điều trị sớm HIV/AIDS, đảm bảo việc tham gia bảo hiểm y tế của người nhiễm HIV, cung cấp các dịch vụ toàn diện về phòng, chống HIV/AIDS cho người dân đặc biệt cho những người dễ tổn thương, người có hành vi nguy cơ cao, người dân sống ở vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc ít người;

3. Giảm kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV và ảnh hưởng bởi HIV/AIDS, tăng cường sự hỗ trợ của gia đình, xã hội với người nhiễm HIV/AIDS và trách nhiệm của người nhiễm HIV/AIDS với gia đình, xã hội, tăng cường sự tham gia của cộng đồng trong các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS.

4. Tiếp tục mở rộng độ bao phủ các dịch vụ và nâng cao chất lượng của các dịch vụ dự phòng, xét nghiệm HIV, bảo hiểm y tế và điều trị HIV/AIDS đến mọi người dân.

II. CHỦ ĐỀ VÀ KHẨU HIỆU

1. Chủ đề

Năm 2020 là năm có nhiều dấu mốc đánh dấu các sự kiện quan trọng trong phòng, chống HIV/AIDS ở Việt Nam, do vậy Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020, Việt Nam tập trung vào chủ đề **“30 năm ủng hộ và cơ hội chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam”**. Giải thích chủ đề tại Phụ lục 1 (kèm theo).

2. Khẩu hiệu của chiến dịch (Phụ lục 2 kèm theo).

III. CÁC HOẠT ĐỘNG CHỦ YẾU TRONG THÁNG HÀNH ĐỘNG

1. Ban hành văn bản hướng dẫn chỉ đạo

Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm các cấp ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các đơn vị trực thuộc tăng cường triển khai các hoạt động trong Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020 phù hợp với điều kiện, chức năng, nhiệm vụ cụ thể của từng đơn vị, địa phương và tình hình diễn biến của dịch Covid-19.

2. Tổ chức các hội nghị, hội thảo

Tùy điều kiện cụ thể từng đơn vị, địa phương và tình hình dịch Covid-19, các hội nghị, hội thảo sau đây với số người tham gia hoặc hình thức tổ chức phù hợp sẽ tổ chức ở các địa phương, đơn vị:

- Các hội nghị, hội thảo về các chủ đề: Dự phòng lây nhiễm HIV bao gồm các biện pháp dự phòng sớm và chủ động cho người dân như các mô hình cung cấp bơm kim tiêm sạch, bao cao su, chất bôi trơn, điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế và các biện pháp dự phòng lây nhiễm HIV bằng thuốc kháng vi rút (ARV) như dự phòng trước phơi nhiễm HIV (PrEP); Dự phòng sau phơi nhiễm HIV bằng thuốc kháng HIV (PEP); Không phát hiện = Không lây truyền (K=K). Tư vấn xét nghiệm HIV tại cộng đồng; Đánh giá, tổng kết, kiểm điểm việc thực hiện các mục tiêu 90-90-90 vào năm 2030; Vấn đề đảm bảo tài chính cho công tác phòng, chống HIV/AIDS; Kiểm điểm việc thực hiện Chỉ thị số 10/CT-BYT của Bộ Y tế về tăng cường các hoạt động giảm kỳ thị và phân biệt đối xử liên quan đến HIV trong các cơ sở y tế. Chống kỳ thị phân biệt đối xử liên quan đến HIV/AIDS tại gia đình và cộng đồng, tại trường học, nơi làm việc;

- Tổ chức gặp mặt, sinh hoạt, hội thảo với những người nhiễm HIV, người dễ bị tổn thương với HIV; truyền thông dự phòng lây nhiễm HIV để người có hành vi nguy cơ thực hiện hành vi an toàn, tiếp cận sớm các dịch vụ dự phòng; lợi ích của tư vấn xét nghiệm HIV sớm; lợi ích điều trị sớm HIV/AIDS; không

phát hiện = không lây truyền; điều trị dự phòng trước phơi nhiễm HIV (PrEP); lợi ích của bảo hiểm y tế với người nhiễm HIV, vận động người nhiễm HIV chủ động tham gia và sử dụng thẻ bảo hiểm y tế trong khám chữa bệnh cũng như các hoạt động giảm kỳ thị và phân biệt đối xử liên quan đến HIV trong cơ sở y tế.

- Các hội thảo chuyên đề chia sẻ kinh nghiệm, các mô hình có hiệu quả như: Xét nghiệm HIV tại cộng đồng do nhân viên cộng đồng thực hiện; mô hình trong dự phòng, chăm sóc, điều trị HIV/AIDS và chống kỳ thị phân biệt đối xử, do các tổ chức cộng đồng thực hiện; các gương điển hình mà người nhiễm HIV hoặc người có hành vi nguy cơ cao đã tham gia hoặc vươn lên làm chủ, tạo công ăn việc làm, tạo thu nhập và giúp nhau trong cuộc sống.

3. Tổ chức các hoạt động truyền thông, vận động trong Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS

a) Về việc tổ chức Lễ phát động Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS

Do tình hình dịch Covid-19 còn có thể diễn biến phức tạp, nên năm 2020, Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy mại dâm không khuyến khích các Bộ, ngành, địa phương tổ chức các Lễ phát động hoặc các buổi Mít tinh trực tiếp cũng như các hoạt động tập trung đông người mà có thể thay bằng các hình thức trực tuyến với số lượng người phù hợp theo khuyến cáo của Ban Chỉ đạo Quốc gia phòng, chống dịch COVID-19 theo từng thời điểm và tình hình thực tế tại các địa phương.

Ủy ban Quốc gia Phòng, chống AIDS và Phòng, chống tệ nạn ma túy mại dâm có kế hoạch tổ chức Lễ Mít tinh và Hội nghị tổng kết 30 năm phòng, chống AIDS ở Việt Nam qua hình thức trực tuyến với tất cả các tỉnh, thành phố.

b) Tổ chức các hoạt động truyền thông, vận động hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS

Do các sự kiện trực tiếp, đông người không thể tổ chức do dịch COVID, do vậy đề nghị các địa phương tăng cường các hoạt động truyền thông gián tiếp, truyền thông trực tuyến để hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS.

- Về nội dung truyền thông cần chú trọng vào các nội dung sau:

+ Các biện pháp dự phòng lây nhiễm HIV: Lợi ích của dự phòng sớm lây nhiễm HIV, sử dụng bơm kim tiêm sạch, bao cao su, điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng Methadone, Buprenorphine và điều trị dự phòng trước phơi nhiễm HIV bằng thuốc kháng HIV (PrEP); Điều trị dự phòng sau phơi nhiễm HIV (PEP).

+ Lợi ích của tư vấn xét nghiệm sớm HIV và xét nghiệm định kỳ với nhóm có hành vi nguy cơ cao;

+ Điều trị bằng thuốc ARV: Lợi ích của điều trị bằng thuốc ARV; Lan tỏa thông điệp K=K để người nhiễm HIV tiếp cận sớm dịch vụ điều trị ARV, tuân thủ điều trị, xét nghiệm tải lượng vi rút định kỳ và hiểu ý nghĩa của tải lượng vi rút dưới ngưỡng phát hiện; Lợi ích tiếp cận sớm với các dịch vụ chăm sóc và điều trị HIV/AIDS; quảng bá các dịch vụ điều trị ARV tại địa phương v.v...;

+ Dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con;

+ Bảo hiểm y tế cho người nhiễm HIV/AIDS: Sự cần thiết, quyền lợi, mức đóng, mức hưởng và thủ tục tham gia cũng như cách sử dụng bảo hiểm y tế khi khám chữa bệnh bảo hiểm y tế;

+ Đảm bảo tài chính cho chương trình phòng, chống HIV/AIDS giai đoạn 2021-2030;

+ Luật Phòng, chống HIV/AIDS: Quyền và nghĩa vụ của người nhiễm HIV, những điều khoản liên quan đến quyền tiếp cận điều trị và chăm sóc sức khỏe cho người nhiễm HIV/AIDS và vận động cho sửa đổi, bổ sung một số điều của:

+ Chiến lược quốc gia chấm dứt bệnh dịch AIDS vào năm 2030.

+ Không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS;

- Về hình thức: Cần linh hoạt và triển khai đa dạng phong phú các hình thức truyền thông phù hợp với nguồn lực sẵn có của từng địa phương.

+ Truyền thông trực tuyến qua mạng xã hội: Tăng cường truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS trên hệ thống mạng xã hội như Fanpage, Facebook, Zalo... các báo điện tử và các trang thông tin điện tử của cơ quan, đơn vị;

+ Truyền thông đại chúng: Ưu tiên về thời điểm, thời lượng phát sóng trên đài phát thanh, đài truyền hình; dung lượng và vị trí đăng trên báo in, báo điện tử trong Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS; tăng cường truyền thông qua các chương trình giải trí trên truyền hình, các phóng sự, các chương trình quảng cáo, các chương trình tọa đàm, giao lưu với những người nổi tiếng về HIV/AIDS... Xây dựng chuyên trang, chuyên mục, đăng tải tin, bài viết trên các phương tiện thông tin đại chúng ở trung ương và địa phương như Đài Phát thanh và Truyền hình.

+ Truyền thông trực tiếp: như truyền thông với cá nhân, truyền thông nhóm, thăm gia đình người nhiễm HIV hoặc người có hành vi nguy cơ cao; tư vấn tại các cơ sở y tế; tổ chức sinh hoạt của các câu lạc bộ phòng, chống HIV/AIDS, các nhóm tự lực, các nhóm giáo dục đồng đẳng (lưu ý cần huy động sự tham gia của người nhiễm HIV và những người có hành vi nguy cơ cao tham gia các hoạt động truyền thông và số lượng người phù hợp với khuyến cáo dịch COVID của các địa phương trong từng giai đoạn cụ thể).

+ Tổ chức các cuộc thi tìm hiểu và phòng, chống HIV/AIDS bằng các hình thức thi viết hoặc trực tuyến.

+ Xây dựng và phổ biến các thông điệp phòng, chống HIV/AIDS trên các phương tiện và tài liệu truyền thông: Xây dựng các cụm panô, khẩu hiệu, treo băng roll tại các địa điểm công cộng có đông người qua lại như các trục đường giao thông chính, các bến xe, công viên; cửa ngõ thành phố, xã phường, thôn, ấp, bản và cổng các cơ quan, đơn vị, trường học, bệnh viện; Phổ biến các ấn phẩm truyền thông phòng, chống HIV/AIDS khác như áp phích, tranh gấp, tờ rơi, sách mỏng về phòng, chống HIV/AIDS.

4. Triển khai thực hiện các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS khác

- Giới thiệu, quảng bá rộng rãi về lợi ích của việc tiếp cận sớm các dịch vụ xét nghiệm HIV nhất là xét nghiệm HIV tại cộng đồng; dự phòng, dịch vụ PrEP; chăm sóc, điều trị HIV/AIDS và giới thiệu chi tiết các cơ sở cung cấp các dịch vụ dự phòng, chăm sóc, điều trị HIV/AIDS sẵn có tại địa phương, đơn vị, bao gồm cả các dịch vụ chuyển tiếp, chuyển tuyến để mọi người dân, đặc biệt là những người dễ tổn thương, người nhiễm HIV và bệnh nhân AIDS dễ dàng tiếp cận và sử dụng;

- Mở rộng việc cung cấp các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS như xét nghiệm HIV dựa vào cộng đồng; điểm cấp phát thuốc Methadone; điểm cấp phát thuốc ARV tại các trạm y tế xã cũng như cung cấp các dịch vụ dự phòng trước phơi nhiễm HIV.

- Truyền thông vận động chống kỳ thị phân biệt đối xử với người nhiễm HIV nhất là với trẻ bị ảnh hưởng bởi HIV;

- Vận động các doanh nghiệp tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS cho người lao động, nhận người lao động là người nhiễm HIV, người sau cai, người đang được điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế;

- Tổ chức các chương trình vận động các tổ chức, cá nhân và gia đình tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS, ủng hộ gây quỹ hỗ trợ người nhiễm HIV, mua thẻ bảo hiểm y tế cho người nhiễm HIV và tổ chức thăm hỏi người nhiễm hoặc nhóm người nhiễm HIV và bệnh nhân AIDS tại địa phương;

- Tăng cường các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS khu vực biên giới, vùng sâu, vùng xa và vùng đồng bào dân tộc thiểu số;

- Kiện toàn, củng cố hệ thống chuyển tiếp, chuyển tuyến, đặc biệt là dịch vụ cung cấp các phương tiện dự phòng lây nhiễm HIV như bao cao su, bơm kim tiêm sạch cho mọi người dân có nhu cầu tại cộng đồng;

- Rà soát, chấn chỉnh, giám sát hỗ trợ nhằm nâng cao chất lượng các dịch vụ, đảm bảo tính sẵn có, tính dễ tiếp cận của các dịch vụ dự phòng, chăm sóc và điều trị HIV/AIDS, đặc biệt là các dịch vụ can thiệp giảm thiểu tác hại dự phòng lây nhiễm HIV cũng như việc cung cấp các dịch vụ điều trị HIV/AIDS tại các cơ sở y tế;

- Vận động những người tiêu biểu, người có uy tín trong cộng đồng dân tộc thiểu số, tôn giáo, dòng họ (già làng, trưởng bản, chức sắc tôn giáo, trưởng

họ, trưởng tộc...) tích cực tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS trong đồng bào vùng dân tộc và miền núi;

- Vận động các tổ chức tôn giáo, tổ chức phi chính phủ, các tổ chức xã hội dân sự khác và mạng lưới người nhiễm HIV tại địa phương tích cực tham gia và tổ chức các hoạt động nhân Tháng Hành động;

- Tổ chức cho các nhà lãnh đạo các cấp tham gia các hội nghị, hội thảo gồm cả đánh giá và làm rõ trách nhiệm của các tổ chức, các cá nhân trong công tác phòng, chống HIV/AIDS tại các cuộc họp, hội nghị.

- Tổ chức các chuyến giám sát, đánh giá việc thực hiện công tác phòng chống HIV/AIDS của các cấp, các ngành, các địa phương, đơn vị.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống HIV/AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng chống tệ nạn ma túy, mại dâm

- Xây dựng hướng dẫn các Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS các bộ, ngành, đoàn thể Trung ương và các tỉnh thành phố tổ chức thực hiện Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS;

- Tổ chức Mít tinh hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS lồng ghép trong Hội nghị trực tuyến 30 năm phòng, chống HIV/AIDS tại Việt Nam.

- Tổ chức các sự kiện khác nhân Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS như: Cung cấp thông tin cho các Tổng biên tập, cung cấp thông tin cho phóng viên báo chí; Gặp mặt các tổ chức phi chính phủ trong và ngoài nước hoạt động trong lĩnh vực HIV/AIDS... để thông cung cấp thông tin và định hướng Chiến lược quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS ở Việt Nam.

- Phối hợp với Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam và các cơ quan báo chí ở Trung ương thực hiện tuyên truyền rộng rãi về các hoạt động, sự kiện phòng, chống HIV/AIDS trên các phương tiện thông tin đại chúng trong Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS...;

- Vận động sự tham gia của các tổ chức quốc tế đang hoạt động phòng, chống HIV/AIDS tại Việt Nam tham gia các hoạt động của Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS ở các địa phương, đơn vị;

- Chủ trì phối hợp với các cơ quan thành viên Ủy ban Quốc gia giải quyết các vướng mắc (nếu có) liên quan đến Tháng Hành động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị;

- Báo cáo Chính phủ và Chủ tịch Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm kết quả hoạt động Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS.

2. Ban Chỉ đạo Phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm các bộ, ngành, đoàn thể ở Trung ương

- Ban hành văn bản chỉ đạo các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong hệ thống tổ chức các hoạt động nhằm hưởng ứng Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS theo Hướng dẫn này;

- Kiện toàn Ban chỉ đạo (nếu cần), phân công các thành viên của Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo, kiểm tra, giám sát các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong việc chuẩn bị và tổ chức thực hiện Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS;

- Giải quyết hoặc tham mưu cho cấp có thẩm quyền giải quyết các vướng mắc (nếu có) liên quan đến Tháng Hành động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị;

- Tổ chức các hoạt động của Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS phù hợp với chức năng nhiệm vụ và hoàn cảnh thực tế của cơ quan, tổ chức, đơn vị, trong đó tập trung các hoạt động về các cơ quan, tổ chức, đơn vị cơ sở;

- Theo dõi, giám sát, tổng hợp báo cáo các khó khăn (nếu có) khi triển khai các hoạt động trong Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS của bộ, ngành, đoàn thể mình và gửi về Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống HIV/AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm (Cục Phòng, chống HIV/AIDS).

3. Ban Chỉ đạo phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương

- Ban hành văn bản chỉ đạo, hướng dẫn các địa phương, đơn vị trong tỉnh tổ chức Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS phù hợp với điều kiện cụ thể của từng địa phương, đơn vị;

- Tham dự Mít tinh hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống AIDS và Ngày Thế giới phòng, chống AIDS lồng ghép trong Hội nghị trực tuyến 30 năm phòng, chống HIV/AIDS tại Việt Nam do Trung ương tổ chức.

- Tổ chức các hội nghị, hội thảo với quy mô thích hợp, tổ chức chiến dịch truyền thông thay đổi hành vi và truyền thông vận động cũng như các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS khác trong Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS như đã hướng dẫn ở trên;

- Phân công và chỉ đạo cho các thành viên của Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo, kiểm tra, giám sát các địa phương, đơn vị trong việc chuẩn bị và tổ chức thực hiện Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS;

- Theo dõi, giám sát, báo cáo các khó khăn trong quá trình triển khai Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS của các địa phương, đơn vị và gửi về Bộ Y tế - Cơ quan thường trực phòng, chống HIV/AIDS của Ủy ban Quốc gia phòng, chống AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy, mại dâm (Cục Phòng, chống HIV/AIDS).

Phụ lục 1. GIẢI THÍCH CHỦ ĐỀ THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA PHÒNG, CHỐNG HIV/AIDS NĂM 2020

(Tài liệu giải thích chủ đề)

“30 năm ứng phó và cơ hội chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam”

Tại sao năm 2020 Việt Nam lại chọn chủ đề “30 năm ứng phó và cơ hội chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam”?

Kể từ khi người nhiễm HIV được phát hiện lần đầu tiên vào năm 1990, đến năm 2020 Việt Nam đã có 30 năm chính thức ứng phó với dịch HIV/AIDS.

Ngày 14/8/2020, Thủ tướng Chính phủ cũng đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS cho giai đoạn tới trong đó có mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 .

Do vậy Tháng Hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020 là một dấu mốc quan trọng để Việt Nam cùng các đối tác nhìn lại các thành quả mà chương trình phòng, chống HIV/AIDS đã đạt được trong suốt 30 năm qua, những bài học kinh nghiệm mà Việt Nam đã đạt được.

Những kết quả đã đạt được trong suốt 30 năm qua trong công cuộc phòng, chống HIV/AIDS, những bài học kinh nghiệm và Chiến lược quốc gia phòng, chống HIV/AIDS mới được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt chính là những cơ hội chấm dứt dịch bệnh AIDS ở Việt Nam vào năm 2030.

Việt Nam đã làm được những gì trong phòng, chống HIV/AIDS trong 30 năm qua?

Trong 30 năm qua, Việt Nam đã có những ứng phó một cách toàn diện với công tác phòng, chống HIV/AIDS, có thể tóm tắt một số thành tựu cơ bản sau:

- Về tổ chức: Chúng ta đã có một hệ thống tổ chức phòng, chống HIV/AIDS rất chặt chẽ từ Trung ương đến địa phương. Tại Trung ương có Ủy ban Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS và phòng, chống tệ nạn ma túy mại dâm với các thành viên là lãnh đạo của các Bộ, Ban, Ngành, Đoàn thể. Việc thành lập một Ủy ban đã thể hiện rõ quan điểm cần phải phối hợp liên ngành trong phòng, chống HIV/AIDS. Ngành y tế - cơ quan thường trực phòng, chống HIV/AIDS cũng đã có những đáp ứng về tổ chức một cách linh hoạt trong suốt 30 năm qua để có thể tham mưu và tổ chức thực hiện tốt các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS. Từ hướng dẫn của Trung ương, tại các địa phương cũng đã có một hệ thống phòng, chống HIV/AIDS tương tự để đảm bảo vận hành việc ứng phó với đại dịch một cách hiệu quả.

- Về cam kết chính trị và hành lang pháp lý: Có thể nói Việt Nam đã tham dự tất cả các hội nghị thượng đỉnh về HIV/AIDS và luôn là một trong những quốc gia đầu tiên ký các cam kết về phòng, chống HIV/AIDS do Thế giới và khu vực đề xuất, phát động. Việt Nam trong suốt 30 năm qua cũng được Thế

giới ghi nhận có hành lang pháp lý cho chương trình phòng, chống HIV/AIDS khá hoàn chỉnh. Ban Bí thư Trung ương Đảng đã hai lần ban hành Chỉ thị của Ban Bí thư với công tác Phòng, chống HIV/AIDS. Luật phòng, chống HIV/AIDS ra đời lần đầu tiên vào năm 2006 cũng đánh dấu như là một trong quốc gia đầu tiên trên thế giới ban hành một dự luật về bệnh AIDS. Ngoài ra trong 30 năm, cũng đã ba lần Chính phủ Việt Nam ban hành Chiến lược quốc gia phòng, chống AIDS, hàng trăm văn bản quy phạm pháp luật bao gồm Chỉ thị, các quyết định của Thủ tướng Chính phủ, các Thông tư, hướng dẫn chuyên môn đã được ban hành đã tạo hành lang pháp lý vững chắc cho công tác phòng chống HIV/AIDS; đảm bảo tính thống nhất chỉ đạo, huy động đa ngành và tăng cường thu hút đầu tư quốc tế vào công tác phòng chống HIV/AIDS.

- Việc cung cấp các dịch vụ về phòng, chống HIV/AIDS liên tục được cập nhật, đổi mới, áp dụng các sáng kiến và khuyến cáo mới nhất của các tổ chức quốc tế giúp mở rộng về độ bao phủ và tăng cường về chất lượng các dịch vụ: Những năm gần đây, Việt Nam mỗi năm xét nghiệm cho khoảng 3 triệu lượt khách hàng; Tổ chức giám sát ca bệnh thường xuyên và giám sát trọng điểm hàng năm; các hoạt động truyền thông triển khai đa dạng hình thức, phong phú về nội dung; triển khai các can thiệp dự phòng lây nhiễm HIV bao gồm bơm kim tiêm sạch, bao cao su, chất bôi trơn, Dự phòng trước phơi nhiễm HIV bằng thuốc kháng HIV cho hàng triệu người; Triển khai điều trị nghiện bằng thuốc thay thế cho hàng trăm ngàn người nghiện chất dạng thuốc phiện; Điều trị cho người nhiễm HIV bằng thuốc kháng HIV cho hơn 150 ngàn người; Ngoài ra còn cung cấp các dịch vụ dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con; An toàn truyền máu; Dự phòng các nhiễm khuẩn lây qua đường tình dục v.v...

- Sự tham gia của các tổ chức xã hội trong phòng, chống HIV/AIDS cũng đã có bước tiến đáng kể trong suốt 30 năm qua: Ngay từ giai đoạn đầu người nhiễm HIV đã thành lập và tham gia của các nhóm tự lực và sau đó thành lập các mạng lưới, các tổ chức cộng đồng, Hiện nay ngoài các tổ chức phi chính phủ, có hàng trăm các tổ chức cộng đồng, các mạng lưới của người có hành vi nguy cơ cao, người nhiễm HIV tham gia cung cấp các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS. Nhiều tổ chức xã hội đã ký kết các hợp đồng với các dự án để cung cấp các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS và trở thành các đối tác chính trong cung cấp một số các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS. Báo cáo quốc gia về việc thực hiện tuyên bố cam kết về HIV/AIDS đã ước tính trong 2 năm 2008-2009 các tổ chức xã hội dân sự đã tham gia đóng góp khoảng 25-50% số các dịch vụ đã được cung cấp cho các nhóm MSM, trẻ mồ côi và trẻ dễ tổn thương (OVC), các hoạt động giảm kỳ thị và phân biệt đối xử, và 51-75% các dịch vụ chăm sóc dựa vào cộng đồng/gia đình. Ngoài ra, các tổ chức xã hội cũng đang tham gia tích cực vào quá trình xây dựng chính sách, quản lý điều hành và giám sát các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS quốc gia. Có thể nói, sự tham gia tích cực của các tổ chức xã hội, tổ chức tôn giáo đã không chỉ góp phần tăng cường cung cấp các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS cho cộng đồng đích, đưa cộng đồng đích từ người thụ động hưởng lợi của chương trình trở thành đối tác

và người chủ động tham gia các hoạt động và góp phần giảm sự phân biệt đối xử của xã hội đối với người nhiễm HIV/AIDS và người có hành vi nguy cơ cao.

- Hợp tác quốc tế cũng là điểm sáng trong phòng, chống HIV/AIDS suốt 30 năm qua: Ngay từ đầu vụ dịch, Việt Nam đã tranh thủ và nhận được sự hỗ trợ to lớn của các tổ chức quốc tế. Chương trình phòng, chống HIV/AIDS đã huy động được nhiều nguồn tài chính quốc tế từ các nhà tài trợ song phương và đa phương như Bộ phát triển quốc tế Anh (DFID); Chính phủ Pháp hỗ trợ thông qua tổ chức ARNS, Quỹ Clinton, Chương trình hỗ trợ khẩn cấp của Tổng thống Mỹ Hoa Kỳ (PEPFAR) hỗ trợ thông qua các cơ quan thực hiện tại Việt Nam như Trung tâm kiểm soát bệnh tật Hoa Kỳ (CDC), cơ quan phát triển quốc tế Hoa Kỳ (USAID) và các đối tác thực hiện thuộc CDC và USAID; Quỹ Toàn cầu; Ngân hàng Thế giới, Ngân hàng phát triển châu Á (ADB), Các chương trình của Liên hiệp quốc như Chương trình phối hợp của Liên hiệp quốc về phòng, chống HIV/AIDS (UNAIDS), Tổ chức y tế thế giới (WHO); Văn phòng liên hiệp quốc về phòng, chống ma túy và tội phạm UNODC v.v. Có những giai đoạn sự hỗ trợ về nguồn lực của các tổ chức quốc tế chiếm tới hơn 70% tổng chi tiêu cho chương trình phòng, chống HIV/AIDS. Ngoài ra các chương trình, dự án quốc tế đã có những đóng góp quý báu về kỹ thuật để Việt Nam triển khai các sáng kiến mới, các mô hình can thiệp có tính chi phí hiệu quả, giúp Việt Nam thực hiện các mục tiêu đã cam kết với cộng đồng quốc tế. Nhiều mô hình đã trở thành điểm sáng để các quốc gia trên thế giới học tập.

Với những kết quả đã đạt được trong 30 năm qua, Việt Nam đã kiểm soát tốt đại dịch HIV. Mười ba năm liền, Việt Nam đã chặn đà gia tăng của đại dịch, không chế dịch trên cả 3 tiêu chí: Giảm số người nhiễm mới HIV, giảm số người tử vong do AIDS và giảm số người chuyển sang giai đoạn AIDS; tiến gần đến các mục tiêu 90-90-90 mà chúng ta đã kết tạo cơ hội để kết thúc dịch AIDS tại Việt Nam.

Chiến lược quốc gia phòng, chống HIV/AIDS đến năm 2030 được ban hành - cơ hội chấm dứt đại dịch AIDS tại Việt Nam

Ngày 14/8/2020, Thủ tướng Chính phủ cũng đã phê duyệt Chiến lược Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS đến năm 2030 trong đó có mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030. Việc xây dựng Chiến lược mới là yêu cầu cấp thiết để bảo đảm cụ thể hóa đầy đủ, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng về công tác phòng, chống HIV/AIDS và phù hợp với tình hình mới. Nghị quyết số 20-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương về tăng cường công tác bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân đã đặt ra mục tiêu vào năm 2030 Việt Nam về cơ bản chấm dứt dịch bệnh AIDS. Đây cũng là mục tiêu toàn cầu về phòng, chống HIV/AIDS. Để đạt được mục tiêu này chúng ta phải phấn đấu đưa tỷ lệ người nhiễm HIV xuống dưới 1.000 ca mỗi năm vào năm 2030. Như vậy cần phải đẩy mạnh các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS để thực hiện mục tiêu to lớn này.

Trong Chiến lược Quốc gia chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030 cũng đã đề xuất một số các nhóm giải pháp chủ yếu bao gồm:

- Nhóm giải pháp về chính trị xã hội: Đây là một trong những nhóm giải pháp quan trọng, trong đó cần phải tăng cường thực hiện chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với công tác phòng, chống HIV/AIDS. Nhóm giải pháp này cần có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự chủ động của địa phương và tham gia của các tổ chức xã hội, tổ chức dựa vào cộng đồng bao gồm cả cộng đồng người nhiễm HIV trong công cuộc phòng, chống HIV/AIDS.

- Nhóm các giải pháp về pháp luật, chế độ chính sách: Mặc dù có thể nói Việt Nam đã có một hệ thống pháp lý về phòng, chống HIV/AIDS khá đầy đủ. Tuy nhiên, mỗi giai đoạn lại có những vấn đề phát sinh nên cần được điều chỉnh bằng văn bản pháp luật và chế độ chính sách phù hợp. Hiện nay, Luật Phòng, chống HIV/AIDS cũng đang được đề xuất sửa đổi, bổ sung để bảo phù hợp với thực tế và đồng bộ với hệ thống pháp luật khác có liên quan. Đồng thời cũng cần tăng cường tổ chức việc phổ biến, giáo dục pháp luật về phòng, chống HIV/AIDS cũng như đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra và xử lý nghiêm minh đối với các hành vi vi phạm pháp luật về phòng, chống HIV/AIDS.

- Các nhóm giải pháp về chuyên môn kỹ thuật như: Dự phòng lây nhiễm HIV bao gồm giảm kỳ thị và phân biệt đối xử; mở rộng và nâng cao chất lượng tư vấn xét nghiệm HIV; tăng cường điều trị, chăm sóc người nhiễm HIV; đẩy mạnh giám sát dịch HIV/AIDS, theo dõi, đánh giá và nghiên cứu khoa học cũng như ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác phòng, chống HIV/AIDS là hết sức quan trọng để đảm bảo cho mọi người có khả năng tiếp cận được các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS khi cần thiết. Các nhóm giải pháp này được điều chỉnh, bổ sung để phù hợp với tình hình dịch HIV/AIDS và những tiến bộ khoa học về phòng, chống HIV/AIDS hiện nay.

- Các nhóm giải pháp về đảm bảo tài chính; về nguồn nhân lực; về cung ứng thuốc, sinh phẩm thiết yếu và hợp tác quốc tế sẽ là các giải pháp quan trọng cho việc triển khai các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS một cách hiệu quả.

Có thể nói, việc Chính phủ xây dựng và ban hành Chiến lược quốc gia là sự thể hiện sự cam kết rất lớn của Việt Nam với công tác phòng, chống HIV/AIDS và với cộng đồng quốc tế. Nó cũng là sự kế thừa các nội dung của Chiến lược Quốc gia phòng, chống HIV/AIDS trong các giai đoạn trước đây, đồng thời có sự điều chỉnh, cập nhật và bổ sung những nội dung mới phù hợp với tình hình hiện nay và giai đoạn 2021-2030. Nếu Việt Nam thực hiện tốt 11 nhóm giải pháp được đề ra trong Chiến lược Quốc gia, chúng ta có cơ hội để thực hiện được mục tiêu chấm dứt dịch bệnh AIDS vào năm 2030.

Phụ lục 2. KHẨU HIỆU CỦA THÁNG HÀNH ĐỘNG QUỐC GIA PHÒNG, CHỐNG AIDS NĂM 2020

1. Cộng đồng chung tay - Kết thúc ngay dịch AIDS!
2. Xét nghiệm là cách duy nhất để biết tình trạng nhiễm HIV của bạn!
3. Xét nghiệm HIV sớm là để bảo vệ chính mình và người thân!
4. Tuân thủ điều trị ARV để đạt được tải lượng vi rút dưới ngưỡng phát hiện!
5. Dự phòng và điều trị HIV/AIDS – Không để ai bỏ lại phía sau!
6. Người có hành vi nguy cơ cao nên xét nghiệm HIV định kỳ 6 tháng 1 lần.
7. Điều trị ARV ngay khi phát hiện giúp người nhiễm HIV sống khỏe mạnh và giảm lây nhiễm HIV cho người khác!
8. Tham gia bảo hiểm y tế là cách tốt nhất để người nhiễm HIV được điều trị HIV/AIDS liên tục suốt đời!
9. Phụ nữ mang thai cần xét nghiệm HIV để dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con!
10. Hãy sử dụng bao cao su để bảo vệ cho bạn và người thân!
11. Dùng riêng bơm kim tiêm sạch giúp phòng lây nhiễm HIV!
12. Khi điều trị mà không còn phát hiện vi rút – không có lây truyền HIV cho bạn tình!
13. PrEP giúp bạn dự phòng lây nhiễm HIV!
14. Không kỳ thị và phân biệt đối xử với người nhiễm HIV/AIDS!
15. Nhiệt liệt hưởng ứng Ngày Thế giới phòng, chống AIDS 01/12/2020!
16. Nhiệt liệt hưởng ứng Tháng hành động quốc gia phòng, chống HIV/AIDS năm 2020!